

Historia wilka w Europie Środkowo-Wschodniej jest pełna wzlotów i upadków. Wilki, które przetrwały planową eksterminację gatunku po II Wojnie Światowej we wschodniej Polsce i ZSRR (w tym na Białorusi) były intensywnie odławiane przez myśliwych, przez co populacja pozostawała na niskim poziomie. Jednak od lat 1990-tych nastąpił zdecydowany wzrost liczebności i zasięgu wilków w Polsce, które skolonizowały najpierw zachodnią Polskę, następnie Niemcy, a w ciągu ostatnich dwóch lat Austrię i Danię. Jednak, podczas gdy migracja w Polsce nie wywołała istotnych konfliktów społecznych, pojawienie się wilków w Niemczech spowodowało daleko idące kontrowersje. Jednocześnie brak jest badań społecznych pozwalających na zrozumienie tego dynamicznego procesu w Europie Środkowo-Wschodniej.

Projekt ma na celu udzielenie odpowiedzi na następujące pytania: (1) jak kształtują się zależności pomiędzy przemieszczaniem się wilków i sposobem zarządzania tym gatunkiem przez człowieka, a przekonaniami i działaniami zainteresowanych grup społecznych, przemianami społeczno-politycznymi (np. demokratyzacja w Polsce i zjednoczenie Niemiec), oraz szerszym tłem kulturowym? (2) Co powoduje odmienne reakcje społeczne na obecność wilków w Polsce, w Niemczech i na Białorusi oraz stosowanie odmiennych instrumentów politycznych do zarządzania gatunkiem? (3) Jak wartości i przekonania na temat wilków dominujące na poziomie Unii Europejskiej, dyrektywy europejskie i władze je wdrażające oddziałują na politykę wilków w Europie Środkowo-Wschodniej? Czy istnieją i na czym polegają różnice w tym zakresie pomiędzy Niemcami („starym” państwem Unii Europejskiej), Polską („nowym” państwem członkowskim) i Białorusią, nienależącą do UE?

Zadaniem projektu jest stworzenie modelu teoretycznego, który wyjaśniałby, w jaki sposób kształtowała się polityka wobec wilków w trzech sąsiadujących państwach Europy Środkowo-Wschodniej - w Polsce, w Niemczech i na Białorusi, oraz który pozwalałby zrozumieć odmienne nastawienie do migrujących wilków. Model ten będzie uwzględniał (1) działania grup społecznych zainteresowanych kwestią wilków – np. myśliwych, leśników, rolników, naukowców, organizacji pozarządowych oraz ich wpływ na zarządzanie tym gatunkiem, (2) przekonania i wartości, którymi grupy te się kierowały, (3) wpływ zdarzeń społeczno-politycznych na zarządzanie wilkami (np. przemiany demokratyczne, zjednoczenie Niemiec), w tym w szczególności wpływ integracji europejskiej, (4) wpływ zdarzeń przyrodniczych (rozmnażanie i migracja zwierząt).

Wyniki projektu zostaną opublikowane w międzynarodowych czasopismach naukowych i zaprezentowane na konferencjach naukowych. Przygotowane zostaną również artykuły popularnonaukowe skierowane do osób zainteresowanych sytuacją wilków w Europie. W szczególności, wyniki prac zostaną skierowane do osób podejmujących decyzje w sprawie ochrony wilków w analizowanych krajach oraz na poziomie europejskim. W ten sposób projekt może przyczynić się do podejmowania skuteczniejszych decyzji w zakresie zarządzania wilkami i łagodzenia powstających konfliktów.